

F R I F A G B E V E G E L S E

Nr. 3 - 2. årgang.

17. januar 1942.

Kamerat!

Mens kampene pågikk i Norge fra 9. april til 7. juni 1940 gikk det mange stygge ord om de norske officerene. Det het at de ikke vilde kjempe eller at de direkte gikk tyskerne til hånd. Soldatene kunde fortelle mange stygge historier om forrederske norske officerers spill med hellige norske interesser.

Den tiden som siden har fulgt, har heldigvis avklart disse forholdene. Det viser seg at det ganske riktig var mange officerer som utførte niddingsdåd under krigen i Norge, men etterhvert har vi funnet igjen navnene på de samme karene som framtrædende medlemmer av N.S., som officerer i de tyske avdelinger av "nordmenn" som etterhvert er dannet og som svikere i Arbeidstjenesten overfor de kolleger som forlot denne fordi de ikke vilde være med på nazifiseringen. Det viser seg også at nettopp er disse samme kolleger som har kastet mest stenk på de officerer som virkelig kjempet.

I dagene etter kampenes avslutning ble landets officerer internert i fangeleire forskjellige steder i landet. Bl. a. oppnådde de den tvilsomme ære å innvie Grini som konsentrasjonsleir. Her satt som kjent også hærens øverste leder, general Ruge. Etterhvert slapp officerene løs etter å ha avgitt en erklæring om at de ikke vilde delta i noen fiendtlig eller krigersk handling mot Tyskland, den tyske krigsmakt eller tyske statsborgere. For de fleste var det med største tvil erklæringen ble gitt. Men resonnementet var: "skal jeg sitte innstengt uten å være til nytte hverken for landet eller familien, eller skal jeg komme meg ut og se hva jeg kan få ut av forholdene."

En eneste officer avga ikke noen erklæring. Det var general Ruge. Rent symbolsk kunde forsvarsmaktens leder ikke oppgi kampen. Men han rådet personlig sine kolleger til å avgi erklæringen. General Ruge ble sittende igjen på Grini. Her tok han fatt på en historisk bedømmelse av kampene i Norge. Tyskerne var meget interessert i hans arbeid, og bad om å få lånt det til gjennemsyn. General Ruge nektet dette. Etter endel nye konferanser ble manuskriptet utlevert en høyere tysk officer, under uttrykkelig forutsetning at opplysningene ikke skulde brukes eller misbrukes. Etterhvert ble imidlertid flere norske officerer innkalt til tyskerne og forholdt ting som utelukkende kunde stamme fra general Ruge. Det ble derfor rettet henvendelse til Ruge om saken. Generalen forsto at han var skammelig sveket og forlangte straks sitt manuskript tilbake. Han vilde nemlig spare sine kolleger for flere skjendige bakholdsangrep. Tross iherdige oppfordringer nektet general Ruge å fortsette sitt arbeid. Han ble derfor sendt til Tyskland.

For norske officerer ble denne hendelse en tydelig lærepenge for hva en tysk officers ord er hvert. Lignende lærdommer hadde de høstet under krigen, hvår selv de enkleste av krigens regler ikke ble respektert. Vi kan bare nevne slike ting som jakten på fallskjermtroppene ved Dombås. Hvor tyskerne ved flere høve heiste parlamentarflagg for å vise at de overga seg, men likevel skjøt ned de norske officerer som ble sendt fram som forhandlere. Ja, hele okkupasjonen og de tyske myndigheters stadige overgrep stikk i strid med all folkerett, viser at for dem gjelder ingen æresbegreper.

Dette er kjennsgjerninger som bør fram, nå da tyskerne går til arrestasjon av landets fremste officerer. Formelt skal det hete at det er represalier for den innsats norske officerer har ydet under raidene mot målsøy, vågøy og Lofoten siste måned. Samtidig som det lanseres beskyldning om at de har brutt sitt æresord. Hvilken sikkerhet har nå tyskerne for at en eneste officer av de som deltok i raidene, hadde gitt noe æresord?

Det hele er et bedrag. Tyskerne har lenge holdt på med arrestasjon av officerer. Det er minst et år siden major Olav Helset ble heftet og stadig flere er tatt etter hvert. Fra Nord-Norge har Fri Fagbevegelse tidligere bragt melding om at nær sagt samtlige norske officerer er arrestert.

Det er for tidlig å gi noen fullstendig oversikt over hvor mange officerer ble arrestert den 13. januar, men vi kan nevne admiralene Tank-Nilson og Smith-Johannessen, kommandørkaptein Oppegård, marinekapteinene Høver, Horgen, Münster og Thommassen, flyvekaptein Bøe, major i festningsartilleriet Enger og kapteinene i samme våpen Underberg, Gudmundsen og Enger.

Når "Fritt Folk" krever represalier ved oppsetting av lister over gisler som skal tas blandt jøssingene, hvis raidene fortsetter, da er det ikke annet enn et utslag av frykt for den tiden som nå kommer. Nazistene har nettopp den følelsen at det kunde være bra å vite hvem av dem det er som står for tur til å bli hentet neste gang. Derav fremstår også tanken på en slik listeføring.

I det hele tatt må vi regne med mange desperate handlinger både fra tyskerne og våre hjemlige nazister i tiden framover. Men vi har før sagt at de stadig tyngre slag som kommer, vidner om at vanskene for nazistene stadig blir større. Derfor må vi evne å bære påkjennningene i den siste avgjørende tiden også.

I disse dager er det officerer og endel av "hoffet" som blir kidnappet. Tidligere er fagforeningslederne, idrettslederne, tidligere parti-ledere og andre fremstående nordmenn tatt. Vi kan derfor ikke se de siste arrestasjonene som et anslag mot en enkelt stand. Det er et ledd i den opprøkningsprosess som pågår. Derfor spør vi ikke lenger om stand eller klasse. Det er forfølgelsen av det norske folk i dets frigjøringskamp. Og i den kampen står vi last og brast. Anslag mot en gruppe av det norske folk må derfor møtes med økt aktivitet på de andre frontene.

Vi er inne i en avgjørende fase av krigen, og ingen vakling vil bli tålt. Vi vil holde ut, for vi vil være med når hevners time slår!

- v -

BUNES ER FERDIG. I forrige nummer kunde vi melde at en av de nye kommissærer alt har fått løpepass fordi han hadde vært for langfingret. - og stukket til seg penger som rettelig hørte forbundet til. Våre opplysninger da gjaldt Skotøyforbundets kommissariske formann Daniel Hagen.

Nå har en ny kommissar gått samme veien som kollega Hagen. Sist fredag ble kommissaren i Arbeidsmannsforbundet og Stenhuggerforbundet, Nils Bunæs, avsatt fra sin stilling av L.O. Årsaken var for han den samme som for Hagen, nemlig misligheter med penger.

Bunæs har vært en av de frekkeste av de svikerne som hørte til kretsen om Håkon Meyer helt fra "opposisjonstiden" sommeren og høsten 1940 frem til nå. Han har vært en av Erling Olsens omgangsvenner - omgang vil i dette tilfelle si drikkelag. Han har også holdt sammen med den avsatte "bryggefører" Sandaker og Kraft i Sten, Jord og Cement. Sandaker er før avsløst som underslager - og det forlyder fra sikker kilde at utrenskningen ikke stopper med Sandaker, Bunæs og Hagen. Det antydes at folk adskillig høyere på strå ikke kan føle seg altfor sikre.

- v -

N.S.-FYLKESMANNEN OG OPPHØRET AV TREKKUTBETALINGEN. Selv innen N.S. er det dem som synes at en har gått forvidt i forfølgelsene av familiene til sjøfolk som har sine forsørgere i utenriksfart. En av dem er "fylkesmann" Hans S. Jacobsen. Han har i en skrivelse til Innenriksdepartementet gjort oppmerksom på de vanskelige problemer som oppstår ved at trekkutbetalingen til den største del av vår sjømannsstand er stoppet. Han viser til at forordningen ble gitt før krigstilstand tiltrådte mellom Tyskland og U.S.A. og sier at etter at krigstilstanden er inntrådt antar han at forutsetningen for en vesentlig del ligger anderledes an enn før. Idet det nu "for det alt overveiende antall sjøfolk vil være praktisk umulig å komme hjem. "

En foreslår en revisjon av bestemmelsene og sier: "For en sjømannsasjon som den norske vil det være en tragedie om en stor del av våre sjømanns familier likesom Torje Vikens, skulde bli henvist til fattigkassa. De nye bestemmelser kan ikke undgå å virke belastende på Partiet. En endring til det bedre i forbindelse med et påtenkt sjøfskifte i en sjøfartsorganisasjon vil komme partiet til gode." - slutter herr "fylkesmannen" meget åpenhertig.

Det er vel imidlertid liten grunn til å tru at tyskerne (og det er jo de som bestemmer), tar noe hensyn til hva N.S.-folk kan mene om de terbovenske tiltak. Det hjelper ikke å ta fram Terje Viken heller til slike karer! Det er nok fare for at forulempningen av sjømannsfamiliene vil fortsette.

Men nå skal vi - alle skikkelige nordmenn - gjøre vårt til at de skal greie å holde ventetida ut. Vi skal gi vårt til den innsamling som er igang, og støtte etter evne der hjelp trenges!

- v -

BOLDE KRIGERE. Da "Legionen" ble oppløst mente tyskerne at dens ledere, majorene Bjerkeland og Kjeldstrup, burde dra til østfronten for å kjempe sammen med de germaniske frender mot den felles fiende. Major Kjeldstrup var imidlertid straks så uheldig at han slapp ned på benet et strykejern så hans ene stortå ble knust. Bjerkeland fikk det travelt med å komme til lege. En venn av ham - kjent naziløse - sørget for sjukmelding. Nei, Østfronten hadde de ikke lyst til å dra til

- v -

INGEN LYST TIL Å BLI SITTENDE. Det later til å være et nokså utbredt ønske hos fagforeningsformenn og styremedlemmer i Oslo å få fratre sine tillitshverv ved de kommende årsmøter. Flere foreninger har allerede gjort henvendelser i sine respektive forbund for å forhøre seg om adgangen til å velge nye tillitsmenn. Forbundene viser imidlertid til forordningen om at tillitsmennene ikke kan fratre, men det er samtidig blitt sagt at foreningen må konferere nærmere med forbundet om adgang i tilfelle at det foreligger gyldig grunn.

En kan vente at mange vil prøve å slippe unda, og bra er det. Hver tillitsmann som går fra borde er et nederlag for den nazistiske "Meyer-gjengen".

I en foreningsstyre skjedd det forresten her om dagen en pussig ting. Et styremedlem - en av de nyorienterte - foreslo at det skulde innkalles til generalforsamling for å velge nytt styre, da det gamle styre "ikke hadde gjort noe positivt arbeid i året som gikk". Det forslaget hadde ingen noe imot! Det ble samrøystes vedtekje - det er vel likevel et særsynet et styre stemmer for at det har gjort så lite arbeid at det bør gå.

- v -

VIKA IDRETTSFORENING hadde medlemskveld i Bygningsarbeidernes Hus 20/12. Utpå kvelden ble festen forstyrret ved at to statspolitibetjenter trengte seg inn og anholdt formann og sekretær. Senere dukket 15 hirdmenn opp og stengte utgangsdøren. Medlemmene ble stilt opp på to rader og måtte alle legitimere seg. De øvrige styremedlemmer måtte som formann og sekretær bli med til Statspolitiet. Der ble det tatt i langvarige forhør, som varte utover natta. Politiet var også på husundersøkelse hos tillitsmennene. Politiet vilde på død og liv ha det til at det var en "politisk" fest! Det er trølig at Norges Idrettsforbund står bak aksjonen, som har vekt sterk forbitrelse i idrettskretser her i byen.

- v -

UKENS SMIL. Folkevittigheten har moret seg med å døpe om vårt og visse andre europeiske land.

Norge kalles nu populært for "Opsternazis", Danmark for "Underdanic" Sverige for "Transportania" og Tyskland for "Kleptomania".

- v -

DEN FYLLA, DEN FYLLA. Kommisarisk "Oste-Bergh" i Handels- og Kontor kalte for en tid siden inn kf. Karl Bjørnstrøm (som er hans nærmeste i forbundet) og ga ham en korreks fordi han drakk så mye, og for at han ikke gikk med N.S.-merke. Bjørnstrøm undskulde seg med at det nettopp var fordi han drakk så mye at han ikke gikk med partimerket! Han vilde ikke blamere partiet, sa han. Det var Sverre Krogh som hadde gitt ham det rådet (og han har jo på dette området visse erfaringer. Red. anm.)

Mens vi snakker om Fylla, kan vi fortelle at det også er slemt i Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet. Kommisarisk Erling Johansen var før jul hjemme i Askim, og her kom han ut på en kraftig "kule". Han gikk her i dagevis og "reparerte" seg fullere og fullere. Da han kom igjen krevde han både reise- og diettenger av forbundet. Og hvem kan nokte ham det? Ja, vi bare spør.

Det er en alvorligere sak vi vil komme inn på mens vi snakker om dette her. Vi vet at mange gode tillitsmenn av situasjonen er tvunget til å bli i sine stillinger - mot sin vilje. De er naturligvis nødt til å pleie et visst "samarbeid" med nazikommissaren. Det er imidlertid noen ganske få som strekker seg adskillig lenger enn sund anstendighet tilsier. Vi sikter da til de svake sjelene som er sunket så dypt at de turer med N.S.-gjengen. Vi har før vært inne på denne triste saken, og truet da med å offentliggjøre navnene på de tillitsmenn som viser en sånn sørgelig slapphet i en alvorlig tid. Det ser ut til at vi må gjøre alvor av truslen. I et hvert fall når det gjelder to av tillitsmennene i Handel- og Kontor, Erling Wold og Odd Johansen. De er stadig å se på kneiper sammen med kommissarer. Det er flere som ligger under for den samme stygge uvenen. Vi gir de karene det gjelder en siste advarsel! Bryt fyllekameratskapet med den råtne gjengen som har brutt seg inn i dagorganisasjonen og gjør alt de kan for å bryte ned det som gjennom sekler er tømret opp av skikkelige arbeidsfolk ved slit og ofrel!

NYE ARRESTASJONER. Over hele landet er det, som nevnt et annet sted skjedd tallrike arrestasjoner av norske officerer i henhold til Joseph Terbovens gemene straffeforordning med påskudd i strandhurget i Måløy. (Vi bruker med vilje ordet påskudd. Det kan ikke være rent tilfeldig at Terboven nettopp har valgt dette tidspunkt til å kaste i fengsel alle aktive norske offiserer.)

Av kjente organisasjonsfolk i offiserstanden som er arrestert i Oslo nevner vi befalsbladets mangeårige redaktør kaptein P. Skotte og Kaptein Vik i Nasjonalhjelpen.

Av arrestasjoner ute i landet i det siste, kan nevnes: I Mørebyene er 39 arrestert mest postfolk, men også fiskere og bønder. De er ført til Trondheim og satt inn i fengslet på Vollen, som er helt overfylt. Det sitter opptil 5 mann på cella.

Av Trondhjemmere som er arrestert i det siste, er dr. Astrup og agent Ørnulf Bakke.

29 arbeidere ved tyske anlegg i Nord-Norge er satt fast for å ha prøvd å rømme fra arbeidsplassen. I Bodø er det skjedd massearrestasjoner p. a. på faren i Fauske som var en rett og slett provokasjon. Bl. a. er arrestert forfatteren Håkon Evjenth (sønn av den tidligere venstrestatsråden), kaptein Liljedahl, skipsreder Erling Sandnes, Kjøpmann Wilhelm Karlsen, John Aga, tidligere ordfører Sigurd Koch, bokhandler Helge Freder, direktør Morten Olsen, handelsbestyrer Dundas og ingeniørene Aune og Næss. I Frederikstad er bl. a. følgende tatt: Rørleggerne Jens og Sverre Henriksen, Restauratør Johannessen, ingeniør Sverre Syvertsen, lensmannsbetjent Thorleif Brædland, fru prost Megerud er arrestert og satt inn på Grini. I Narvik er det arrestert mange som har vist vennlighet mot de russiske krigsfanger. I Selør-Odal er mange kommet i heisen for å ha beholdt radioapparatene.

Stavanger har fått en ny, stor bot. Denna gang på 2 mill. kroner. Alle de beslaglagte radioapparater er konfiskert.

FRA FENGSELET. Sverre Lindgård, tidligere tillitsmann og Malersvennernes forening er sluppet ut fra det tyske fengsel på Møllergata 19. Etter å ha sittet inne et års tid, når han omsider slapp ut, var årsaken sykdom.

- v -

OGSÅ EN "TILLITSMANN". N.S. blir stadig frokkere med dem de tvinger inn på fagorganisasjonen som "tillitsmenn". Norsk Sjømannsforbund har nettopp fått en ny mann. Han skal være "stedfortredende kommissar". Hvem er denne fyren? Han er styrmann og heter Karl Werner. Under siste styrmannsstreik var han streikebryter på en Fred. Olsch-båt. Han ble senere tatt til nåde, men da det hadde gått en tid, måtte styrmannsforeningen igjen sette ham utenfor, p.g.a. av kontingentrestanse. Nå kommer så denne mannenn som "tillitsmann" for sjøfolkene. Men det er i stil med alt de foretar seg, de kjække "nyordningsmennene"!

- v -

ØYVIN LANGE, har fått sykepermisjon i jøn. Det er ikke så lenge mellom hver gang. Den første tida framover skal han tilbringe på Dikemark. Han skal ha full lønn under oppholdet - 1000 kroner måneden. En vil huske at Lange med stort bulder og brak meldte seg for å reise til Finland og knuse bolsjevismen. Det er 3 mndr. siden. I den tida som er gått har han ikke rukket å komme så langt som ut av Oslo engang. Han har tråkket ut og inn på byens kneiper hver enda dag! Det var vel heller ingen som trudde at en slik fusentast for alvor turde begi seg ut i krig.

Mens Lange blir borte er hans stilling - som "personalsjef" i Oslo Kommune - overtatt av underslagsmannen, overrettssakfører Thorsen, som bare for ½ års tid siden slapp ut fra bordsfengsel, men straks sørget for å bli med i N.S.

- v -

DREPT AV TYSKERNE PÅ ÅPEN GATE. Lørdag 3. januar ble en kjent borger i Kr. sund H. bakermester Lennard Syvertsen skutt ned på åpen gate av tyske soldater.

Episoden inntraff da tysk militær besatte Kr. sund Telefonforeningsgård, angivelig for å lete etter en ulovlig radiomottaker. Gatene omkring ble da sperret. Bakermester Syvertsen som intetanende var på vei til et møte i misjonshuset, som ligger like ved, ble uten varsel skutt av tyskerne. Han ble truffet av flere skudd gjennom brystet og døde. Familien har ikke fått lov til å avvertes hvordan dødsfallet skjedde, men distriktets aviser har lange anerkjennende nekrologer over Syvertsen som var en av byens mest kjente og ætete menn. Han har deltatt ivrig i organisasjonsarbeidet i faget sitt. Dessuten hadde han sterke kristelige og avholdsinteresser.

Besettelsen av Telefonforeningen førte foruten til dette triste dødsfall også til arrestering av 4 nordmenn.

- v -

SVENSK L.O. GIR UT DAGSAVIS. Den svenske fagforeningsbevegelsen skal fra 15. mars av gi ut en dagsavis "Aftontidningen". Bladet skal tjene som motvekt mot det halvtyske "Aftonbladet" - som eies og drives av fyrstikkkongen Ivar Kreuger's bror Thorsten Kreuger. Fagorganisasjonen har forøvrig for lenge siden oppfordret medlemmene til å boikotte Kreuger-avisen. Nå tar de et nytt skritt for å få tett knekken på smussorganet. Tyskerne og de svenske nazier raser mot den svenske L.O. for at den drister seg til å begynne avisdrift med et slikt formål.

- v -

NORGESHJELPEN i Sverige som er kommet i stand særlig på "Tross Alts" utrettelige initiativ går nå godt. Det er ilat kommet inn over 100 000 kroner. Kunstnernes utstilling har hittil gitt et overskudd på 43 000 kr. man ventes å gi mer. På lister er det samlet inn 25 000 kroner. En damekomite har skaffet 4 000 kroner og Jernbaneforbundet har bevilget 5 000 kr. Flere andre verkstedsklubber og fagforeninger har gitt store bidrag, og de har også i stort tall stilt seg som faddere til "Norges-barn". "Tross Alt's" fonn for Norgesbarna er nå nådd opp i 7272,76. Fra Suchards sjokoladefabrikk kom det til jul en stor pakke til alle Norgesbarna i Sverige.

Finland har hittil fått 508 mill. kroner (i) i hjelp fra Sverige. Det står - tross alt - enda litt igjen før broderfolket Norge har fått så mye.

Under velkomstfesten for de finlandsfrivillige i Stockholm var det forresten en mann som kom til å huske at Sverige har et broderfolk, også vest for Kjølen. Han ropte "Leve Norge". Han ble arrestert av en rickjar politimann, men politifullmektigen lot ham straks løslate, da arrestasjonen var "fullstendig umotivert".

- v -

FRA SVERIGE har en av våre medarbeidere sendt oss en betraktning om krigssituasjonen. Vi mener at den har så stor interesse at vi gjengir den her! "Her ute er vi svært optimistiske når det gjelder krigssituasjonen. Det viser seg at russernes offensive kraft er langt større enn noen til bebyene med trodde. Det kan komme til å hende store ting i Russland i vinter. Hittil har tyskerne lidd under kulda bare godt og vel en måned. De har 3 igjen! - Vi skal dog ikke lukke øynene for at den tyske arme fremdeles vil ha en stor slagkraft til våren også. I Mellemtiden må vi regne med tyske framstøt. Det er mulig at det kommer via Spania til Gibraltar. På denne måten vil de prøve å lukke Middelhavet i vest for å veie opp de svære nederlagene i Libya. - Utviklingen i det fjerne Østen gjør oss ikke engstelige. Det betyr lite for avgjørelsen i vest. De amerikanske nederlag i begynnelsen vil bare føre med seg en stor kraftanspenning til svar. Derved tar de igjen det tapte og mere til. Amerikas inntrøden i krigen betyr at den er avgjort engang for alle. - Ellers er det utviklingen i Finland som interesserer mest her i Sverige. Der er matsituasjonen helt prekær. Arbeidsfolk i byene får ikke det aller nødvendige. Det er faktisk underernæring og sult. Det er ikke å undres over at finnene søker å få en ordning med de allierte. Det vilde bety en letelse for hele Norden og Finland på denne måten kom ut av krigen. Men tyskerne er opmerksom på at dette vil medføre at 600 000 soldater vilde bli frigitt for russerne og kunde settes inn på andre fronter. Derfor lar de ikke finnene uten videre slutte fred. - Store ting kan kanskje også komme til å hende i Tyskland. Det er således ikke umulig at Hitler vil falle for et militærkupp denne vinteren. Men dermed er ikke krigen slutt. Denne utviklingen vil imidlertid åpne muligheter for en snarlig fred. Vi har i et hvert fall grunn til å se på det året som kommer med godt mot. Krigen kan kanskje komme til å vare lenge enda, men vi ser da slutten på det hele, og det til og med en lykkelig slutning.

- v -

FYSAKENE I STEN, JORD OG CEMENT. Den herostratisk Oslo Sten-, Jord- og cementarbeiderforening "PotetBerntsen" fra Ski, har nå tatt det skritt å melde en rekke organisasjonsfolk til politiet fordi foreningens "arkiv" er blitt borte. Det er daglig masseinnkallelser til statspolitiet i den anledning.

Berntsen ble sjøl i sin tid suspendert fra foreningen for et år for ukollegerial opptreden og de karene han har fått med seg i kommissarkolleget er omtrent like fine papirer hele gjengen. Karl Olsen er en snik som meldte seg inn i N.S: bare for å få en slik jobb som han fikk. Nordahl Pedersen ble strøket av Murernes Union for kontingentrestanse (de har i det hele tatt ikke vært så nøye med å skulde unda kontingent de herrer kommissarer). Det var Aksel Schulth som ordnet boka for ham så han kunde tre inn i sitt "tillitshverv". Forretningsføreren Hans Kraft skal vi ikke spendere noen sverte på nå. Han skal få lov til å figurere med det første i en ganske oppsiktsvekkende sak. Den 5. "tillitsmann" Lars Evensen har også hatt den ære å være strøket av foreningen sin, Isolatørene, for kontingentskyld. En skulde tru at det greide seg med 5 tillitsmenn i denne foreningen nå- men deri tok vi feil. I Disse dager er det dratt inn en snaling til, en forhenværende melle-lær-egent, Sten- og Sandleverandør fra Nittedal ved navn Skansen. Denne fysakken har naturligvis aldri stått i noen fagforening, men vi lever jo i "forstyrets tid" og da ser det ut som det er on å gjøre nettopp å sette folk til å stelle med sånt som de ikke har et dugg greie på.

Det knurros stadig blant arbeiderne i Sten, Jord om dagen. "Tillitsmennene" skulde ta seg turer ut på arbeidsplassene, så fikk de høre. De trauste Sten- Jord-kara vet imidlertid at nå er det ikke godt å få gjort noe. "Men bare vent" sa en av dem til oss. "Den dagen er ikke langt undav, da vi skal gjøre opp med krapylet. Og da - jævlar i min båt - skal der få se hvor David kjøpte det sure ølet!"

- v -

NAZI-DROSJER. Følgende Oslo-drosjer eies og kjøres av nazister: A 5384, A 5033, A 5155, A 5401, A 5171. Vi oppfordrer til forsiktighet når man bruker drosje. For de her nevntes veiforhold er stillingen grei, de bruker en ikke. Men det er ikke alle de andre en kan stole på heller. Vær derfor ytterst varsom, særlig hvis en er ute i "viktige" ærend.

- v -

3000 KVINNER UNIER L+ ÅR TIL ARBEIDSTJENESTE. Det er gått ut ordre fra tysk hold om at Oslo, Bergen og Trondheim skal stille 3000 unge piker under 19 år til arbeidstjeneste. Utskrivningen skal først skje her i Oslo. Her skal det tas så mange som mulig, og så skal det manglende antall utlignes på Bergen og Trondheim. Det foreligger ikke noe om hvor jentene skal brukes.

- v -

ABONNENTENE FOR SVINNER. Staven er Aftenblad, som er tatt av N.S. og som har fått den landskjente vrøvlebøtte Kringlobotn (for et passende navn!) til redaktør hadde tidligere et opplag på 89000. Det er nå nede i 6000!

- v -

Det tar på nervene. En vil i den ufrie dagspressen ha sett at Pors, runnspresten L. Daae Zwiigmeier er blitt utnevnt til prest i det sers gode Uranienborg, kall her i Oslo. Alle vet at Zwiigmeier er nazist og skjønner at Uranienborg er hans lønn av denne verden for god innsats. Men det ikke alle vet er, at Zwiigmeier for ganske kort tid siden søkte tjenestefrihet fra sitt embede - på grunn av nervesjukdom. Porsrunnsmenigheten hadde nemlig boykottet ham fullstendig. Ved siste konfirmasjon hadde han 2 konfirmanter. Resten gikk til nabosoknet. Kirken står stadig tom.

Så slo herr pastorens nerver klikk. Han søkte fri, og fikk til svar at han var blitt prest i Uranienborg. Hvis han tiltrer der, blir det sikkert ingen lise for nervene.

- v -

PANGEINNSAMLINGER. Vi har brast i erfaring at det på enkelte arbeidsplasser både i Oslo og andre steder foregår en angivelig innsamling til "Fri Fagbevegelse". Vi vil derfor gjøre kjent at det hittil ikke er satt igang noen slik innsamling og at det i øyeblikket heller ikke pågår noen slik innsamling.

- v -

RIKSMEGLINGSMANN CLAUSEN LESER NAZISTENE TEKSTEN. Riksmeglingsmann Claussen er en kar som er frisk på levra. Han er brei og lun som trøndere flest, men han kan også bli "forbainne" og da er han det til gagns. Da legger han sin breie labb godt til rette der slaget skal slås, og da hjelper ingen kjære mor.

Claussen fikk som så mange andre bra jøssinger besøk av politi og hird den 1. des. ifjor. De skulde se på matbeholdningen hans. Rastaen gjorde gubben arg og han sendte uten å blunke en frisk klage til politiet. Vi har fått oversendt en avskrift av advokat Claussens klage fra vår forbindelse ved Trondheim politikammer. Vi synes den elegant turnerte klagen fortjener å bli gjengitt i sin helhet:

Til Trondheims Politikammer,
Hersteds.

Ad husundersøkelse 1/12 1941.

Jeg anser den hos meg stødfundne undersøkelse ulovlig.
Jeg vil i anledning ritt forhold inngi følgende rapport:

Premsted:

Claussen, Andreas, 58 år gl. riksmeglingsmann og høyesterettsadvokat, bopel gl. Åsvei 3, gift, til forsørgelse 4 barn, sønntlige født i ekte- skap, fritatt for militærtjeneste, tidligere ikke straffedømt, men har vedtatt en bót for uriktig manøvrering av bil, muligens også bót for und- latt feiling eller undlatelse av å anmelde hund, men ikke i noe tilfelle for overtredelse av løsgjengerloven. Han forklarer i anledning av oven- nevnte husundersøkelse:

Det har funnet forsegling sted av vel av halv gris, og dessuten er den bød hvori det forseglade priseslakt befinner seg, forseglet. Han må derfor gå ut fra at forseglingen også gjelder de øvrige i boden værende varer. Disse utgjør:

Vin: Ca 50 fl. rødvin, ca. 20 fl. hjemmelaget rabarbravin av årgang 1935 og 1938. Dessuten noen flasker Schloßs Johannesberger, men hvorom opp- lysnes at da min far, som var vinkjenner, ved flaskenes ankomst for ca. 20 år siden prøvet dem, uttalte han, at vand ikke blir bedre av å ligge.

Min vinbeholdning er p. g. a. forholdene adskillig mindre enn den har pleiet å være de siste 15/20 år, og jeg er den første til å beklage at den ikke er større.

Hermetikkk: Diverse hermetikkk til verdi ca. 400.- kr. kjøtthermetikkk, Erte- suppe, rogn, seikaker og sildhermetikkk. Hermetikken er i alt vesantlig innkjøpt for ca 1½ år siden, og i henhold til de oppfordringer som gjen- tående ganger var inntatt i avisene. Beholdningen er derfor noe større enn den har pleiet å være under normale forhold.

Kjøtt: I en saltballe befinner seg del av ½ gris, hjembratt for nogle uker siden fra slaktehuset. Sammenhengen er den at jeg for over 1 år siden på Slaktehuset kjøpte og innla i fryseren ½ gris, hvorav en del som nevnt er tatt hjem i anledning julen, og nu forseglet. Jeg kan som vidne oppgi statsveterinar Laukvik, som bisto meg ved innkjøpet.

Jeg tilføyer at det i mitt hus i årrekker har vært skikk og bruk at kjøpe 1 eller ½ gris om høsten, og innkjøpet av den halve gris for vel 1 år siden, er intet ekstreordinært, og det var meg bekjent ikke forbudt på innkjøpstiden.

I en annen kjelderbød hvor inspeksjon fandt sted, uttalte en ung mann iført uniform til min hushjelp, at han anslo potetbeholdningen til 5 a 6 tønner. Dette er uriktig. Beholdningen utgjør ca. 8 tønner og rett skal være rett. Innkjøpet skjedde overensstemmende med det kvantum som i avisene var anbefalt innkjøpt pr. husstandsmedlem.

Det gjelder såvel med hermetikken som med potetene, at jeg har stått i den tro at det som avisene i allfald inneholdt er disse innkjøp var riktige, men da jeg skjønner at jeg har tatt feil heri, skal jeg for fremtiden innskrenke meg til å lese overtissegementene, og jeg lover, at dersom jeg finner noe mistenkelig i disse angående mine beholdninger, skal jeg slutte hermed, og gjøre den eneste bruk av avisene som de står i. - Jeg tilføyer at min husstand består av 7 medlemmer.

Jeg erfarer at det er utspreidt de mest formidable rykter om hva der skal befanne seg i den sperrede kjelderbød. Jeg fritar selvfølgelig de inspi- serende som ryktesmeder. Polititjenestemannen kjenner jeg, og jeg er klar over at de 2 ledsagere hadde til oppgave å påse at det ikke fandt over- grep sted. Jeg vet således ikke hvem ryktesmedene er, men verden er jo full av ondskap. Jeg tviler på at det vil lykkes politiet å få fatt på dem.

Jeg går, efter hva jeg foran har anført, ut fra at den anholdte gris uten opphold løslates, således at den blir istand til å fullbyrde sin mis- jon. Kjødet er, som bekjent, skrupelig, og hvis det lengere overlates til sig selv, er jeg bange for at de i kjødet boende krefter vil sørge for at det ikke vil kunde tjene det øyemed det er bestemt til. Dets skjebne

vil da i virkeligheten for alvor være besejret. .

Forsåvidt opphevelsen av forseilingen skal finne sted under overholdelse av det ceremonielle som fandt sted ved forseilingen, ber jeg om at bli varslet.

Gjennemlest og vedtatt."

- v -

FRA KIRKEFRONTEN. I tilknytning til opplysninger vi bragte i forrige nr. finner vi det riktig å komme med nye enkeltheter fra Kirkefronten.

Den 27. aug. sendte Kirkedepartementet en oppfordring til landets prester om å stille seg til disposisjon med prekener i radio. De som lovet å ville preke, ble direkte lovet forfremmelser. Likevel var det bare 20 prester foruten de rene naziprester som sa seg villig til å tale i radio.

Den 11. sept. skrev Kirkedepartementet på foranledning av Kulturdepartementet til samtlige prester med anmodning om tilslutning til oppropet til fordel for Den norske Legion. Oppropet ble bare undertegnet av 27 prester, senere kom det svar fra ytterligere 13 prester. .

Også ved senkningen av "Richard With" og "Barøy" fikk prestene av departementet oppfordring om å minnes de omkomne og slutte seg til angrepet på "Kongen som drukner sine borgere".

I det hele er det ikke skydd noen anledning til å trekke kirken inn i politikken. Men biskopene er ikke tatt med på råd. Tvert imot ble det etter hvert rettet angrep på biskopene, særlig mot herr Berggrav. Kst. Riisnes reiste således rundt med et foredrag hvori han rettet voldsomme angrep på bispen. Det var også bestilt tilrop fra salen: "Vekk med ham". Riisnes' svar var alltid: "Ta det med ro. Nå varer det ikke lenge før vi tar ham." Nøyaktig det samme hendte i Sande før, Tønstberg og Oslo.

Biskoppene fandt til slutt å måtte ta opp spørsmålet om Kirkens almindelige stilling til Staten til almindelig undersøkelse. Den 15. desember ble det derfor gjort henvendelse til Kirkedepartementet om saken. Departementets svar er kjent fra dagspressen, hvor det ble rykket inn en stor artikkel med tittelen: "De norske biskoper rekker hånden til nyordningen og N.S. og departementet mottar hånden med glede."

Her skal en merke seg hva biskopene hadde skrevet: "Det tillitsforhold som hos oss (i henhold til grunnloven av 1814) er etablert mellom kirke og stat, er basert på gjensidighet." Om dette sier departementet at det "noterer seg den med glede, for etter sammenhengen kan den bety at bispekollegiet vil uttale at tiden nu er inne til å etablere et tillitsforhold såvel overfor det statslærende parti (N.S.) som overfor den nasjonale regjering. Kirkedepartementet tar med glede mot den fremstrakte hånd.

Et hvert våkent menneske vil forstå humbugen i departementets bemerkning og karakterisere den etter fortjeneste. Det som virkelig har funnet sted, er at departementet røklegger sitt tilbaketog med talemåter og åpenbare løgner.

- v -

RØDE KORS. For 2 uker siden omtalte vi dr. Høygårds angrep på Norges Røde Kors i "Ragnarokk". Artiklen har ført med seg store undersøkelser på forskjellige hold. Dette har brakt for dagen at dr. Høygård selv har nektet å reise til fronten. Undersøkelsene bl.a. av hans forhold til Røde Kors har hatt til følge at artiklen ikke mer tillates offentliggjort. i pressen. Det var det

- v -

SKUESPILLERFRONTEN. På siste premiere på Det norske Teatret fikk alle skuespillerne som vanlig blomster fra kst. Gudbrand Lunde (for statens regning). Idet Eva Sletto skulde inn på scenen for å ta a-plausen, falt det svart-gule emblemet til N.S. av blomstene. En av statistene anmeldte henne straks for å ha revet av emblemet. Dagen etter ble hun kalt inn til sikkerhetspolitiet og forhørt. Hun slapp ut igjen.

Skuespiller Sigurd Magnussønn er arrestert.

- v -

ROSENKRANTZ APOTEK, OSLO er overtatt av en nazist som måtte gi opp på sitt hjemsted fordi befolkningen ikke vilde handle hos ham.

- v -

CESIL AAGARD, også kjent som "swingidioten" er blitt medlem av N.S. og har uttalt seg med stor bravour om den gleden han føler over at den "jødisk-plutokratiske" musikk swing nå skal forsvinne. Nå skal han imidlertid på gjesteopptreden i Stockholm på et par mondene restauranter for å spille - swing!

- v -

EN ANTI-NAZISTISK DOMSPOL skal ifølge "London Gazette" tre sammen i London i de nærmeste dager. Denne domstol består av representanter fra samtlige okkuperte land, og vil

1. Samle oppgaver over navn på alle quislinger og utferdige anklagen mot dem,
2. Skaffe oversikt over alle tyske skjendselsgjerninger i de okkuperte land.

Som det vil huskes er hevn for disse et av de alliertes krigsmål.

- v -

Ifølge samme blad er det dannet en norsk klubb i U.S.A. Formannen er Sigrid Undseth, nestformann Benjamin Vogt, sekretær Finn Moe, av andre styremedlemmer nevnes Robert Dahl, professor Rosseland og Sjømannsforbundets formann Ingvald Haugen.

- v -

STATSMINISTER JOHAN NYGÅRLSVOLD

holdt en tale julekvelden. Vi finner det riktig å gjengi litt av denne:

Julen skulde være en lysets fest. I de okkuperte land får folk ikke tende lysene; lysene er slukket. Mørklagt er befolkningens daglige liv og dens åndelige liv. Slik er tilstanden. Men slik skal den ikke forbli. Friheten kan undertrykkes. Retten kan trampes ned, men en slik triumf blir ikke langvarig.

Men skal lysene i verden atter tendes, må årsaken til farene skaffes bort. Tyskerne som har ansvaret for dette, må beseires. Da får vårt land sin frihet og selvbestemmelsesrett tilbake. For å nå dette mål må vi anspenne alle våre krefter og all vår vilje. Vi vet at målet skal vinnes. Vi vet også at det kommer til å kreve store ofre. Men den vissheten skremmer ingen. Intet offer er for stort når det gjelder å gjenvinne friheten. Og stillingen for frihetens sak er i år meget bedre enn for et år siden. Russland og Amerika er kommet med. Imperiet, U.S.A., Russland og China og alle de undertrykte land står sammen. Jo, Seiren er sikker. Våre våpnebrødre har en ond vinter å kjempe seg igjennom. Korrupsjon og lovløshet hersker. Olovlige fengslinger foretas. Dødsdommer forkynnes og fullbyrdes. Men jeg vet og at det norske folket står samlet, og at alle nordmenn kommer til å hjelpe og trøste hverandre. Jeg kan be dere se fram mot den opprettelsens dag som skal komme - . Vi hylder dem som tyskerne har utslettet. De har skrevet sitt navn i Norges historie. Det er en plikt og en ære og verne om disse helters efterlatte.

Ikke minst for oss arbeidere skal statsministerens ord sees som et budskap midt i solhvervet, for med det vander den nye dagen tilbake til landet vårt, og dermed også vår egen

F R I F A G B E V E G E L S E